Titulli i lëndës: LETËRSI ZVICERANE

Informatat themelore për lëndën	
Njësia akademike:	Fakulteti i Filologjisë: Departamenti i gjuhës dhe i letërsisë gjermane
Titulli i lëndës:	Letërsi zvicerane
Niveli:	BA
Statusi i lëndës:	Me zgjedhje
Viti i studimeve:	Viti IV, semestri VII
Numri i orëve në javë:	2+2
Kreditë ECTS:	3 ECTS
Koha / Vendi:	Klasa 32, sipas orarit
Mësimdhënësi:	Prof. dr. Naim Kryeziu
Të dhënat kontaktuese:	naim.kryeziu@uni-pr.edu naimkryeziu@bluewin.ch
Përshkrimi i lëndës:	Lënda e letërsisë zvicerane synon t'i njohë studentët me veçoritë më të rëndësishme të zhvillimit të kësaj letërsie. Siç dihet, letërsia zvicerane ndahet, sipas trevave gjuhësore, në letërsi gjermane, franceze, italiane dhe retoromane. Por letërsia e krijuar në trevën gjermanishtfolëse të Zvicrës është njësoj si edhe letëristë e krijuara në trevat e tjera gjermanishtfolëse, për shembull, letërsia austriake. Këto dy letërsi, pra, letërsia zvicerane dhe letërsia austriake, i takojnë secila një hapësire të veçantë gjeografike, por nuk janë letërsi të ndryshme, sepse që të dyja i përkasin hapësirës kulturore gjermane dhe bëjnë pjesë në letërsinë gjermane. Gjatë zhvillimit të kësaj lënde studentët do të përvetësojnë karakteristikat më thelbësore të letërsisë zvicerane, ndihmesën që kanë dhënë autorët përkatës dhe veprat e tyre në letërsinë gjermane. Studentët do të njihen gjithashtu me shkrimtarët dhe me poetët e mëdhenj zviceranë, siç janë: Jermias Gothelfi, Gotfrid Keleri, Konrad Ferdinand Majeri, Jakob Kristof Herri, Johana Spyri, Peter Bihseli, Tomas Hyrlimani, Fridrih Dyrrenmati, Maks Frishi, Robert Valzeri dhe dy laureatët e çmimit Nobel për letërsinë, Karl Shpitleri dhe Herman Hesja.

Qëllimet e lëndës:	Lënda "Letërsi Zvicerane" synon që studenti: • studimi i epokave të zhvillimit të historisë së letërsisë zvicerane • njohja e karakteristikave më kryesore të letërsisë zvicerane • njohja e veprave dhe autorëve të letërsisë zvicerane.

Rezultatet e pritshme të nxënies:	Pas mbarimit të kësaj lënde studenti duhet të jetë në gjendje të njohë • letërsinë zvicerane në përgjithësi • zhvillimet dhe karakteristikat e letërsisë zvicerane • autorët zviceranë dhe veprat e tyre • rëndësinë e letërsisë zvicerane ndihmesën e letërsisë zvicerane në lëmin kulturor të Zvicrës.

Ngarkesa e studentit (duhet të jetë në përputhje me rezultatet e nxënies së studentit)

Aktiviteti	Orë mësimore	Ditë/Javë	Gjithsej
Ligjëratat	2	15	30
Konsultime me mësimdhënësin	15min	4	1
Testi, punimi i seminarit	5	1	5
Detyrë shtëpie	1	15	15
Mësimi individual (në bibliotekë apo në shtëpi)	4	2	8
Përgatitja për provimin final	15	1	15
Koha e vlerësimit (testi, kuizi, provimi final)	2	1	2
Projektet, prezantimet, etj.			
Total			76:25= 3.04 3 ECTS

Metodat e mësimdhënies:	Mësimi zhvillohet me ligjërata dhe me shpjegime përkatëse. Gjatë shpjegimeve zbatohet metoda ndërvepruese. Në fillim të ligjëratës zhvillohet gjithmonë debat për leksionin e mëparshëm. Në fund të ligjëratës bëhet një përsëritje e përbashkët e leksionit pasues.

Metodat e vlerësimit:	• Pjesëmarja aktive dhe detyrat 20 % • Testi i parë 30 % • Provimi përfundimtar (me shkrim/me gojë) 50%
Literatura primare:	1. *,,Schweizer Literaturgeschichte”* Hrsg.: Peter Rusterholz und Andreas Solbach Verlag: Metzler, 2007 ISBN-13: 97883476017369 2. Literaturwissenschaft: *,,Macht in der deutsch-schweizer Literatur”* Deutsch herausgegeben von Martins de Oliveira, Reresa; Vilas-Boas, Gonçalo Verlag: Frank & Timme, 2012 ISBN -13: 9783865964113 3. *,,Europäische Kulturbeiträge im deutsch-schweizerischen Schrifttum von 1850-2000 “* Autoren: Joserf Rattner und Gerhard Danzer Verlag: Königshausen & Neumann GmbH, 2003
Literatura shtesë:	1. Knaurs Lexikon der Weltliteratur, OSBN 3-426-26625-3, Krywalski, Diether (Hrsg), München: Droemer Knaur 1992

Hartimi i planit mësimor	
Java	Titulli i ligjëratës
Java 1:	Fillesat e letërsisë zviceranë deri në 1700: Periudhat – historia - letërsia.
Java 2:	Topografia letrare.
Java 3:	Tipet e autorëve.
Java 4:	*Fillesat letrare: Lirika, epika dhe dramatika.*
Java 5:	Letërsia shkencore – gjermanisht në mësimet universitare.
Java 6:	Shekulli i tetëmbdhjetë (1700-1830): Kufizimet kohore dhe gjeografike; Iluminizimi dhe realizmi; Kosmopolitizmi; Zvicëra në Evropë; Kultura në Zvicër në pjesën gjermanishtfolësese.
Java 7:	Kultura shoqërore.
Java 8:	Gotfrid Keler (Gottfriede Keller) – Letërsia që nga koha e themelimit të shtetit federal
Java 9:	Veprat e Gotfrid Kelerit: “*Veshja të bën njëri*” dhe “*Romeo dhe Zhuljeta në fshat*”.
Java 10:	Herman Hese (Hermann Hesse): Periudha prej 1914 deri në Luftën e Dytë Botrore.
Java 11:	Verprat e Herman Heses: “*Narcisi dhe Gojarti*” dhe “*Loja e rruazave prej qelqi*”.

Java 12:	Letërsia pas 1945 – Maks Fish (Max Frisch) dhe Fridrih Dyrrenmat (Friedrich Dürrenmatt).
Java 13:	Veprat e Maks Frishit: “*Homo Faber*” dhe “*Don Juan” .*
Java 14:	Fridrih Dyrrenmat (Friedrich Dürrenmat): Shpirti i letërsisë zvicërane.
Java 15:	Verprat e Fridrih Dyrrenmatit: “*Dyshimi*” dhe “*Vizita e zonjës plakë*”.

Politikat akademike dhe kodi i sjelljes

Studentët duhet të vijnë me kohë në auditor, sepse ardhja me vonesë sjell ndërprerjen e mësimit dhe pengon, çrregullon e shpërqendron vëmendjen e studentëve. Gjatë orës së mësimit nuk lejohet përdorimi i mjeteve elektronike, sepse shkaktojnë zhurmë ose pengesa të tjera.

Hartoi: Prof. dr. Naim Kryeziu/04.04.2025/NKr